

I. Úvod

Obsahom predkladanej informácie je zhrnutie zistení kontrolných orgánov rezortu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Ministerstva financií Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky získaných pri kontrolnej činnosti zameranej na vyhľadávanie a potieranie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania za obdobie I. polroka 2009.

Nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie sú naďalej považované za problém, ktorému je potrebné venovať zo strany orgánov verejnej správy patričnú pozornosť. Dôvodom je skutočnosť, že porušenia zákonných predpisov sú stále zisťované v rámci vykonávaných kontrol, a to aj napriek prijatým opatreniam na zlepšenie stavu v tejto oblasti.

Negatívne dopady nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania sú všeobecne známe. Pri výkone práce mimo legálneho rámca stanoveného právnym poriadkom Slovenskej republiky je osobe takto vykonávajúcej prácu upieraný status zamestnanca a s tým súvisiaca ochrana, ktorá je legislatívou zamestnancovi garantovaná. Takéto osoby teda nemajú nárok na mzdu, dovolenku, stravné, osobné ochranné pracovné prostriedky, nemocenské dávky v čase choroby alebo pracovného úrazu a vznikajú im problémy v súvislosti s neskorším uplatnením nároku na starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, ale aj invalidný dôchodok, pretože obdobie výkonu nelegálnej práce môže žiadateľom o dôchodok chýbať k celkovej dobe poistenia potrebnej na uplatnenie nároku na dôchodok a pod. Zamestnávateľ porušuje zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov - Zákonník práce a tým sa vystavuje možnosti sankcionovania zo strany štátnych orgánov, ako aj prípadným sporom so zamestnancami. Ďalším negatívom je určitý nepriaznivý vplyv na národnú ekonomiku a celkovú úroveň pracovnoprávných vzťahov medzi zamestnávateľmi a zamestnancami v existujúcom ekonomickom prostredí.

Popri výkone kontrol v podnikateľských subjektoch kontrolné orgány poskytujú poradenstvo zamestnancom a zamestnávateľom. Zamestnancom lepšia informovanosť o právnych predpisoch umožňuje vyvíjať efektívnejšie tlak na zamestnávateľa na vznik pracovného pomeru. U zamestnávateľov stále v mnohých prípadoch dochádza k porušovaniu zákazu nelegálneho zamestnávania v dôsledku neznalosti príslušných právnych noriem, poradenstvo počas kontrolnej činnosti má tak preventívny účinok, aby k ich pochybeniam nedochádzalo v budúcnosti.

Nástrojom potierania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania naďalej ostáva vydávanie potvrdení o tom, že zamestnávateľ neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania, ktoré sú nevyhnutnou podmienkou žiadosti o štátnu pomoc. Zmenou zákona č. 232/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa zrušila povinnosť subjektov tieto potvrdenia predkladať aj pri účasti vo verejnom obstarávaní.

II. Východiská vyhľadávania a potierania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania

Základom kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je najmä zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 125/2006 Z. z. (ďalej len „zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní“), zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) a

zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“).

Právomocí v tejto oblasti sú rozdelené medzi niekoľko kontrolných orgánov v rozsahu ich pôsobnosti podľa príslušných kompetenčných zákonov a vykonávajú ju orgány inšpekcie práce, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie práce“) a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrady práce“), daňové orgány Ministerstva financií SR a Prezídium policajného zboru Ministerstva vnútra SR.

III. Kontrolná činnosť a zistenia orgánov inšpekcie práce

Cieľom vyhľadávania a potierania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania bolo eliminovanie práce fyzických osôb bez uzatvoreného pracovnoprávneho vzťahu, bez splnenia oznamovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni, bez povolenia na prechodný pobyt na účely zamestnania a povolenia na zamestnanie, prípadne bez uzatvorenia inej zmluvy podľa Obchodného zákonníka, resp. Občianskeho zákonníka alebo bez splnenia registračnej a oznamovacej povinnosti voči daňovým orgánom.

Inšpekcia práce zameraná na vyhľadávanie a potieranie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania bola v I. polroku 2009 vykonávaná v rámci:

- plánovaných celoslovenských úloh na rok 2009,
- plánovaných krajských úloh na rok 2009,
- šetrenia podnetov právnických osôb a fyzických osôb,
- následných previerok zameraných na kontrolu plnenia uložených opatrení,
- dozoru podľa rozhodnutia inšpektorátu práce na základe konkrétnych poznatkov získaných inšpektormi práce pri výkone inšpekcie práce.

Výkon kontrol nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania monitoruje a koordinuje v rámci sústavy inšpekcie práce Národný inšpektorát práce. Pri realizácii výkonov inšpekcie práce inšpektoráty práce spolupracovali najmä s ústredím práce a úradmi práce, Policajným zborom a Sociálnou poisťovňou. Spolupráca s Policajným zborom spočívala v zaisťovaní kontrolovaných prevádzok, najmä v prípadoch, kedy existoval predpoklad marenia výkonu inšpekcie práce zo strany kontrolovaných subjektov a pri preukazovaní totožnosti fyzických osôb na pracovisku. Aktívna spolupráca s oddeleniami cudzineckej polície úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR bola na úseku kontroly pobytu a výkonu práce cudzincov. Odbory živnostenského podnikania obvodných úradov spolupracovali formou poskytovania informácií v rámci overovania predmetov podnikateľskej činnosti. Spolupráca so Sociálnou poisťovňou spočívala v overovaní plnenia oznamovacej povinnosti zamestnávateľa.

Aj v hodnotenom polroku orgány inšpekcie práce spolupracovali so zahraničnými partnermi v rámci Európskej únie pri potieraní nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania na základe článku 4 smernice č. 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, pri nej vychádzali zo záverov rokovaní zástupcov Európskej komisie so zástupcami členských štátov Európskej únie. Spolupráca zahŕňa poskytovanie informácií o zamestnávateľských subjektoch so sídlom v Slovenskej republike, ktoré vysielajú svojich zamestnancov na výkon práce do niektorého členského štátu Európskej únie (najmä v poskytovaní údajov o zamestnancoch nahlásených v registri Sociálnej poisťovne), ako aj poskytovanie právnych informácií o pracovných podmienkach v Slovenskej republike.

Najčastejšie boli požadované údaje o počte zamestnancov prihlásených do registra Sociálnej poisťovne a o vystavení potvrdenia o uplatniteľnej legislatíve (formulár E101).

Ďalšie požadované informácie boli zisťované priamo príslušnými inšpektorátmi práce, pričom sa jednalo o tieto údaje:

- či zamestnávateľ legálne prevádzkuje činnosť na území Slovenskej republiky,
- či skutočne existuje pracovnoprávny vzťah medzi zamestnávateľom a zamestnancami uvedenými v žiadosti,
- či zamestnávateľ vykonáva niektoré dôležité činnosti na území Slovenskej republiky,
- informácie o vyslaní zamestnancov,
- informácie o pracovných podmienkach dohodnutých v pracovných zmluvách so zamestnancami uvedenými v žiadosti.

III. 1 Výsledky kontroly

V I. polroku 2009 bolo orgánmi inšpekcie práce uskutočnených vrátane poradenstva celkom 22 514 inšpekčných výkonov, čo predstavuje 116 680,6 hodín. Z celkového počtu týchto výkonov bolo 5 822 kontrol nelegálneho zamestnávania, čo predstavuje podiel 25,86% na počte všetkých výkonov. V porovnaní s I. polrokom 2008 ide o nárast celkového počtu kontrol nelegálneho zamestnávania o viac ako 2,5 násobok. Rastúci trend má aj podiel na všetkých výkonoch inšpekcie práce, rovnako ako počet skontrolovaných osôb. Bol odhalený zároveň aj väčší počet nelegálne zamestnávaných osôb, čo sa prejavilo aj v celkovo vyššej sume udelených finančných postihov. Konkrétnejšie informácie sú uvedené v prílohe v tabuľkách č. 1 až 9.

V I. polroku 2009 bolo skontrolovaných 10 816 osôb prítomných na pracoviskách, pričom bolo zistených 555 nelegálne zamestnaných osôb, z toho 246 žien, 4 mladiství a 8 cudzincov. U nelegálne zamestnávaných cudzincov išlo o štátnych príslušníkov Ukrajiny, ktorí boli zamestnávaní v oblasti stavebných prác dvoma zamestnávateľmi z Českej republiky.

Vo všeobecnosti najväčší počet porušení zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní spočíval v tom, že zamestnávatelia nespĺnili oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni v 453 prípadoch (z toho u 205 žien). Zamestnávanie bez uzatvoreného pracovnoprávneho vzťahu bolo zistené v 93 prípadoch (z toho u 39 žien).

Kontrola nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania bola v I. polroku 2009 v najväčšej miere vykonaná v zamestnávateľských subjektoch s počtom zamestnancov 1 až 49. V uvedených subjektoch bolo skontrolovaných 7 352 osôb, z toho 2 165 u zamestnávateľov - fyzických osôb a 4 327 u spoločností s ručením obmedzeným.

Najvyšší počet skontrolovaných osôb u zamestnávateľských subjektov s počtom zamestnancov 1 až 49 podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (ŠKEČ) bol v odvetví priemyselnej výroby (1 691 osôb), veľkoobchodu a maloobchodu (2 186 osôb) a hotelov a reštaurácií (918 osôb). V predmetnej skupine zamestnávateľských subjektov bolo 289 osôb nelegálne zamestnaných v spoločnostiach s ručením obmedzeným a 193 u fyzických osôb. Najviac nelegálne zamestnaných osôb bolo zistených v odvetví veľkoobchodu a maloobchodu (113 osôb), v odvetví hotelov a reštaurácií (77 osôb) a v odvetví priemyselnej výroby (74 osôb).

Za nedostatky zistené pri kontrole nelegálneho zamestnávania bolo uložených 107 finančných pokút v celkovej sume 48 012,54,- € (1 446 426,- Sk). Najviac pokút (63) bolo

uložených zamestnávateľským subjektom s počtom zamestnancov 1 až 9. V rámci tejto kategórie zamestnávateľských subjektov bola v 28 prípadoch uložená pokuta zamestnávateľom – spoločnostiam s ručením obmedzeným v celkovej sume 14 194,95,- € (427 637,- Sk) a v 34 prípadoch fyzickým osobám v celkovej sume 11 785,03,- € (355 036,- Sk).

Z hľadiska kontrolovaných subjektov bolo najviac postihov uložených v odvetviach:

- veľkoobchod a maloobchod (24 postihov v sume 10 801,13,- € - 325 395,- Sk),
- hotely a reštaurácie (23 postihov v celkovej sume 7 950,02,- € - 239 502,- Sk),
- stavebníctvo (18 postihov v celkovej sume 9 234,58,- € - 278 201,- Sk).

IV. Kontrolná činnosť a zistenia Ústredia práce a úradov práce

Kontrolná činnosť ústredia práce a úradov práce zameraná na vyhľadávanie a potieranie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania bola od 01. 01. 2009 do 30. 06. 2009 vykonávaná v rámci:

- zamerania kontrolnej činnosti na I. polrok 2009,
- šetrenia písomných podnetov fyzických osôb a právnických osôb,
- rozhodnutia generálneho riaditeľa ústredia, resp. riaditeľov úradov.

V I. polroku 2009 bolo zamestnancami oddelení kontroly úradov práce vykonaných celkom 2 388 kontrol, zameraných na dodržiavanie ustanovení zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, pričom bolo skontrolovaných celkom 6 034 osôb. Celkom bolo zistených 154 zamestnávateľských subjektov, ktoré zamestnávali nelegálne 384 osôb. Naproti tomu v I. polroku 2008 bolo vykonaných celkom 2 294 kontrolných akcií, skontrolovaných celkom 5 371 osôb, pričom bolo zistených 139 zamestnávateľských subjektov, ktorí nelegálne zamestnávali 251 osôb.

Na základe uvedeného prehľadu je možné konštatovať, že v porovnávaných prvých polrokoch rokov 2008 a 2009 sa v roku 2009 výrazne zvýšili všetky ukazovatele.

Z celkového počtu 2388 skontrolovaných zamestnávateľských subjektov v období od januára do júna 2009 bolo zistených 154 zamestnávateľov, ktorí zamestnávali nelegálne, čo predstavuje 6,4%. Z toho boli zistené 3 agentúry sprostredkovania zamestnania za úhradu, ktoré nesprostredkovali zamestnanie v súlade so zákonom o službách zamestnanosti (§ 2 ods. 5 zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní). Z celkového počtu 6 034 skontrolovaných osôb bolo nelegálne zamestnávaných 384 osôb, čo predstavuje 6,4 %.

Vykonané kontroly smerovali do nasledovných odvetví:

	počet
1. stavebníctvo	118
2. poľnohospodárstvo	26
3. drevospracujúci priemysel (lesné hospodárstvo)	40
4. reštauračné a pohostinské služby	382
5. ostatné služby	689
6. trhoviská a maloobchod	841
7. iné	292
Celkom	2 388

Prehľad úradov, ktoré zistili najvyšší počet zamestnávateľov, ktorí zamestnávali nelegálne:

Úrad	počet zistených zamestnávateľov
Považská Bystrica	15
Prievidza	12
Nitra	7
Prešov	7
Poprad	6
Nové Zámky	6

Prehľad úradov, ktoré zistili najvyšší počet nelegálne zamestnávaných osôb celkom:

Úrad	počet nelegálne zamestnávaných osôb
Topoľčany	54
Prievidza	36
Piešťany	27
Bratislava	26
Nové Zámky	25
Považská Bystrica	20

Z celkového počtu zistených nelegálne zamestnávaných osôb bolo zistené nelegálne zamestnávanie 41 cudzích štátnych príslušníkov.

Z celkového počtu zistených nelegálne zamestnávaných osôb bolo zistené nelegálne zamestnávanie 51 uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „UoZ“), z toho 7 UoZ poberajúcich sociálne dávky. Na základe uvedených zistení bolo podaných 10 návrhov na vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie v zmysle § 6 ods. 2 písm. d) zákona o službách zamestnanosti, podľa ktorého uchádzačom o zamestnanie je aj občan, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť, za ktorú mzda alebo odmena nepresahuje 65 % z sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, platného k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa preukazuje výška mzdy alebo odmeny, zvýšeného o príslušné úhrady preddavku na poistné na zdravotné poistenie a poistného na sociálne poistenie platené zamestnancom a preddavku na daň z príjmov. Zistení poberatelia sociálnych dávok, boli oznámení odboru sociálnych vecí príslušného úradu za účelom preverenia trvania nároku na sociálnu dávku.

Z celkového počtu 51 zistených UoZ 32 porušilo ustanovenie § 2 ods. 1 písm. c) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní tým, že si nespĺnili oznamovaciu povinnosť podľa § 34 ods. 4 zákona o službách zamestnanosti. Na základe týchto zistení UoZ vyradení z evidencie neboli. Ak sa jednalo o nespĺnenie oznamovacej povinnosti – nenahlásenie pracovnej zmluvy, UoZ bol vyradený z evidencie z iného dôvodu – zväčša pre nespôluprácu – nedostavil sa na najbližší kontakt po uzavretí predmetnej pracovnej zmluvy. Ak sa jednalo o nespĺnenie oznamovacej povinnosti – nenahlásenie dohody o vykonaní práce mimo pracovného pomeru, UoZ si túto povinnosť splnili s oneskorením v priebehu priestupkového konania vedeného voči nim.

Úrady práce na základe kontrolných zistení vydali v zmysle ustanovenia § 68a zákona o službách zamestnanosti a v zmysle ustanovenia § 7 zákona o nelegálnej práci a nelegálnom

zamestnávani za obdobie I. polroka 2009 celkom 188 rozhodnutí o uložení pokuty v celkovej výške 55 212,08 EUR (1 663 319,- Sk), z toho:

Rozhodnutia	počet	suma v €	suma v Sk
o uložení pokuty (podľa § 68a zákona č. 5/2004 Z. z. správny delikt)	143	53 396,15	1 608 612,-
o uložení pokuty (podľa § 68 ods.5 zákona č. 5/2004 Z. z. poriadková pokuta)	1	331,93	10 000,-
o uložení pokuty (podľa § 7 zákona č. 82/2005 Z. z. priestupok)	44	1 484,-	44 707,-

Pri stanovovaní výšky pokút kontrolné orgány prihliadali na závažnosť zistených nedostatkov a na závažnosť ich následkov podľa § 68a ods. 2 zákona o službách zamestnanosti.

Pokuty uložené podľa § 68a zákona č. 5/2004 Z. z. (správne delikty)

- najnižšia pokuta bola uložená vo výške 33,- € (994,16 Sk).
- najvyššie pokuty boli uložené:
- úradom práce v Nových Zámkoch vo výške 10 000,- € (301 260,- Sk) za nelegálne zamestnávanie agentúrou dočasného zamestnávania (316 prípadov), keď kontrola bola vykonaná v roku 2008 a rozhodnutie bolo vydané v januári 2009 a bol daný návrh aj na zrušenie povolenia na jej činnosť.
- úradom práce v Komárne vo výške 1 500,- € (45 189,- Sk) za opakované (tretie) porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania tým istým subjektom.
- úradom práce v Nitre vo výške 1 500,- € (45 189,- Sk) za nelegálne zamestnávanie 6 cudzincov.

Pokuty uložené podľa § 7 zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (priestupok)

- najnižšia pokuta bola uložená pre zamestnanca vo výške 10,- € (301,30 Sk).
- najvyššia pokuta bola uložená pre zamestnanca vo výške 55,- € (1657,- Sk).

Uhradené pokuty:

za I. polrok 2009		od účinnosti zákona (1. 4. 2005) do 30. 06. 2009	
počet	suma	počet	suma
106	16 173,65,- €	1 464	376 764,23,- €
	suma		suma
	487 247,- Sk		11 350 399,- Sk

Konverzný kurz 30,126

Úrady práce v I. polroku 2009 vykonali vyšší počet kontrolných akcií, ako za rovnaké obdobie roka 2008. Obidva polroky boli v oblasti týchto kontrol bez mimoriadnych akcií a prebehli v štandardnom režime – na základe plánov kontrolnej činnosti a rôznych podnetov.

Z celkového počtu 46 úradov práce až 10 úradov nezistilo v priebehu I. polroka 2009 nelegálnu prácu ani nelegálne zamestnávanie. Napriek tomu sa zvýšila výška udeľovaných pokút, najmä vzhľadom na opakované zistenia nelegálneho zamestnávania u tých istých subjektov. Podľa doterajších skúseností zostáva najobávanejším postihom ani nie samotná pokuta za nelegálne zamestnávanie, ale až následné zistenie podnikateľských subjektov, že ich eviduje Národný inšpektorát práce ako tých, ktorí porušili zákaz nelegálneho zamestnávania a preto sa nemôžu uchádzať sa o štátnu pomoc.

Oblasť výkonu kontroly zameranej na odhaľovanie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania ústredie práce a úrady práce považujú i naďalej za jednu z dôležitých oblastí svojej kontrolnej činnosti.

V. Kontrolná činnosť a výsledky kontroly iných orgánov

V. 1 Ministerstvo financií SR - Daňové riaditeľstvo SR

Daňové orgány nie sú v zmysle zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní oprávnené vykonávať kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Daňové orgány priebežne v rámci výkonu správy daní v zmysle zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) vykonávajú činnosti, pri ktorých získavajú rôzne informácie dôležité pre správne vyrubenie dane. Na účely správneho vyrubovania dane z príjmov zo závislej činnosti, resp. na účely vyhľadávania daňových subjektov, ktoré si nesplnili voči daňovým orgánom registračnú a oznamovaciu povinnosť, daňové orgány pri svojej činnosti prihliadajú aj na skutočnosti súvisiace s možným výskytom nelegálneho zamestnávania a nelegálnej práce. V prípade, že zistia skutočnosti, ktoré poukazujú na porušovanie právnych predpisov v oblasti pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia, informujú s prihliadnutím na ustanovenie § 23 – Daňové tajomstvo zákona o správe daní, príslušné orgány o zistených skutočnostiach.

V priebehu I. polroka 2009 bolo vykonaných celkom 467 zisťovaní, pri ktorých sa daňové orgány zamerali aj na odhaľovanie nelegálneho zamestnávania a nelegálnej práce. Tieto zisťovania boli vykonávané najčastejšie formou miestnych zisťovaní v zmysle § 14 zákona o správe daní v miestach predaja tovaru, poskytovania služieb, vykonávania prác ap., ale tiež v rámci vykonávaných daňových kontrol v zmysle § 15 zákona o správe daní alebo v rámci vyhľadávacej činnosti v zmysle § 34 zákona o správe daní. Zisťovania boli vykonané daňovými orgánmi v prevažnej miere samostatne. V rámci spoločných kontrolných akcií s inými orgánmi štátnej správy daňové orgány spolupracovali so zástupcami úradov práce, inšpektorátov práce a odbormi živnostenského podnikania.

Výkon 467 zisťovaní viedol v 2 prípadoch k odhaleniu skutočností, ktoré poukazovali na porušenie platných právnych predpisov v oblasti pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia, pričom bol zistený prípad, keď daňový subjekt zamestnával fyzické osoby, pričom voči Sociálnej poisťovni a daňovým orgánom neboli splnené povinnosti súvisiace so zamestnávaním. Táto skutočnosť bola následne oznámená príslušnému orgánu štátnej správy.

V. 2 Ministerstvo vnútra SR - Prezídium policajného zboru

Rezort Ministerstva vnútra SR – Prezídium policajného zboru vykonalo v priebehu I. polroka 2009 samostatne 10 213 kontrol nelegálnej práce. U 4 380 kontrolovaných zamestnávateľských subjektov bolo zistených nelegálne zamestnaných 75 osôb. Za zistené nedostatky bolo uložených 459 postihov v sume 26 181,- € (788 729,- Sk). Prehľad kontrol a ich výsledky sú uvedené v prílohe v tabuľke č. 15.

VI. Závery

V I. polroku 2009 vykonali inšpektoráty práce, ústredie práce, úrady práce, daňové orgány a Prezídium policajného zboru celkom **18 890** kontrol porušovania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, pri ktorých odhalili celkom **1 016** prípadov nerešpektovania tohto zákazu, za ktoré navrhli celkom **754** pokút v úhrnnej sume **129 405,62,- € (3 898 474,- Sk)**.

Na základe porovnania I. polroka 2008 s I. polrokom 2009 v oblasti kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania možno konštatovať, že vo všeobecnosti došlo k zvýšeniu aktivít štátnych orgánov v tejto oblasti, čo sa zároveň odrazilo vo vyšších hodnotách základných štatistických ukazovateľov. V I. polroku 2009 bolo vykonaných celkovo viac kontrol, bol skontrolovaný vyšší počet osôb, bolo odhalených viac prípadov nelegálneho zamestnávania a bolo navrhnutých aj viac pokút vo vyššej celkovej sume.

V súvislosti s kontrolou nahlasovania osôb do Sociálnej poisťovne je potrebné vyzdvihnúť pretrvávajúcu spoluprácu so Sociálnou poisťovňou, ústredím. Inšpektori práce majú prostredníctvom pridelených GRID kariet možnosť prístupu do registra poistencov, pričom výstupom je doklad s presnými údajmi o čase prihlásenia, t.j. dátume a čase prijatia registračného listu fyzickej osoby. Momentálne je v štádiu riešenia možnosť prístupu inšpektorov práce aj do registra zamestnávateľov. Údaje v ňom obsiahnuté, spočívajúce v prehľade prihlásených zamestnancov do registra poistencov za konkrétneho zamestnávateľa, by ešte viac zjednodušili a sprehľadnili výkon kontrol v oblasti nelegálneho zamestnávania najmä v prípravnej fáze výkonu kontroly.

Pri hodnotení I. polroka 2009 v širšom kontexte je namieste konštatovanie, že napriek prijatým opatreniam, ktoré majú za cieľ vytvárať tlak na zamestnávateľov, ako aj zamestnancov, aby ich pracovnoprávny vzťah bol realizovaný v rámci platných právnych predpisov, problém nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania stále pretrváva v bežnej praxi. V dôsledku pretrvávajúcej hospodárskej krízy sa zhoršuje hospodárska situácia aj v Slovenskej republike, čo má negatívny vplyv na celkovú zamestnanosť v jednotlivých regiónoch. V tejto súvislosti štátne orgány považujú za nevyhnutné pokračovať vo výkone kontrol so zvýšeným úsilím, aby sa zamedzilo zamestnávateľom pod zámienkou hospodárskej krízy uchýľovať sa k zneužívaniu zamestnancov, spojenému s ich nelegálnym zamestnávaním a predísť tak postupom, výsledkom ktorých by bola ich nelegálna práca.